

EEN VRAAGGESPREK MET IEMAND DIE 'S NACHTS HAAR LAND DIENDE

DOOR A. VAN HOOGSTRATEN-SCHOCH

Foto Grimm

Op een stralenden zomeraftragnamiddag met een witte doek om het hoofd, een blauw schortje over de lichte japon, zag ik haar tuinieren in haar bloemenhof, zij — de zuster.

Achter haar, het gloednieuwe dorpshuizeke, het ideaal — sinds jaren in haar gedachten — nu verwezenlijkt. — Over dat huis de wijde, blauwe Zeeuwsche hemel, er om heen de omzooming van aardappelvelden en in 't verschiet de wulvende korenvelden.

Ik had van haar hooren vertellen: vijf en twintig jaar zou ze nachtverpleegster zijn geweest. Dat leek me toch ongelooflijk, dat een mensch op die wijze haar vaderland zou hebben gediend. Ik besluit een vraaggesprek aan te vragen: het is een stuk vrouwenleven dat ik niet ken.

Als ik het droomhuisje binnentreed, overtreft het de beloften die het den voorbijganger deed. Alles smaakvol, praktisch, mooi van tint en rustig van lijn. Voor mij staat een vrouw, recht van rug, blank van tint, zilverwit van haar met een rustigen oogopslag. Dit alles heeft ze met haar Zeeuwsche volksgenooten gemeen.

* * *

„Zuster!” zoo begint het vraaggesprek, „u hebt een eerbiedwaardige staat van dienst, maar van die vijf en twintig jaar *nachtdienst*, dat kan toch niet waar wezen?”

„Menschen overdrijven. Ik was 7 jaar krankzinnigenverpleegster, daarna 25 jaar ziekenverpleegster. Ik haalde mijn diploma als ziekenverpleegster, als kraamvrouwverpleegster en als *enquêtrice*, kwam in een van de groote ziekenhuizen in Amsterdam, werd hoofdverpleegster, kwam in nachtdienst en bleef er veertien jaar, natuurlijk met vacantietijden en vrije dagen.”

„Maar zuster, ik dacht, dat een mensch dat nooit kon uithouden!”

„U ziet van wel, ik kon goed slapen overdag, zag alleen heel wit en moest, als ik vrij was, erg wennen aan het sterke daglicht.”

„Hoe bent u er toe gekomen om verpleegster te willen worden?”

„Er kwam bij ons op het dorp wel eens een diacones uit de stad. Zij droeg een blauwe japon met witte nopjes. Als klein kind fascineerde mij die kleedij, als ik toch ooit zoo iets kon dragen!

Toen ik later mijn wensch te kennen gaf om verpleegster te worden, raadde mijn moeder mij dat sterk af. Stel je voor je eigen Zeeuwsche dracht af te leggen, dat zou toch te jammer zijn, al dat mooie goed!

Ik bleef bij mijn plan, en toen ik drie en twintig was, kwam de groote dag in mijn leven en werd ik aangenomen als leerlinge in een krankzinnigengesticht. Achter mij lag het dorp mijner geboorte en mijn familie, vóór mij het groote leven.

„Nu maar doorzetten, nu maar volhouden,” met deze woorden moest ik in het eerste jaar vaak den moed bij mij zelf er in houden; maar nadien was ik aan het drukke leven gewend, en werd ik opgenomen in den maastroom van de vele plichten en bezigheden.

Het was nooit mijn plan om nachtverpleegster te worden, eerst was ik het korten tijd, later had men mij er noodig en ofschoon schoorvoetend, kreeg ik op den duur mijn arbeid lief.”

„Wat gebeurt er al zoo 's nachts in een groot ziekenhuis in een stad?”

„De meest verschillende dingen — menschen die een verkeersongeluk hebben gehad, worden binnengebracht; drenkelingen, blindedarm-ontstekingen, perforatie, galsteen-koliek, beklemde breuk, maagbloeding, dementen, vechtersbazen, moorden en andere justitiegevallen, slachtoffers van branden — te veel om op te noemen.

De hoofdzusters van den nachtdienst hebben ieder drie gebouwen, waar ze de contrôle over hebben met 120 bedden. Ze moeten de zusters controleeren en bijstaan, op de telefoon letten; het is zeer verantwoordelijk werk.

Dokters moeten gewaarschuwd, vaak patienten voor de operatie klaar gemaakt, de familie, die altijd meekomt, ontvangen, papieren in orde gemaakt, enz.

Al het werk wat de hoofdzusters der afdeelingen overdag deden, moesten wij 's nachts doen. Het was wel eens, dat wij den ganschen nacht geen oogenblik rust hadden, en was het maar: trap op, trap-af.”

„Hoe laat begon uw werk?”

„Om half-elf — tot 's morgens half acht, dan werden wij afgelost. Om 9 uur 's morgens ging men naar bed, en om 5 uur 's middags was het middagmaal.”

„Kon u wel eens naar de kerk gaan?”

„Ja zeker, naar den avonddienst — om 7 uur — 's morgens was het niet mogelijk, men kon dan zijn oog niet openhouden.”

„Maar zuster! zoo hebt u op deze manier toch heel wat in uw leven gemist, en moet u veel ontgaan zijn; u had geen tijd om vriendschap te onderhouden, geen gelegenheid om nieuwe connecties aan te knopen. Alles gebeurde, zonder dat u er bij was. Het was alles van hooren zeggen.”

Zuster beaamt het ten volle, maar het schijnt geen invloed op haar gehad te hebben. „Ik heb tóch in mijn vacanties gezorgd dat ik niet al te eenzijdig bleef, en bezocht verschillende landen; ik heb het gevoel dat ik een roeping getrouw mocht zijn en het mooie en het uitzonderlijke van het leven mij toch niet ontgaan is, 's nachts gebeurde er genoeg.”

„Wie verpleegt u liever, mannen of vrouwen?”

„Liever mannen, ik heb ook liever met mannelijke doktoren te maken dan met vrouwelijke. Een man is misschien kleinzeeriger, maar hij is gauwer over zijn leed heen. Als hij herstellende is, betoont hij zijn dankbaarheid door in alle dingen behulpzaam te zijn. Een vrouw denkt: ik ben niet hier gekomen om te werken, en ze zal niets doen om de taak der zuster te verlichten. Natuurlijk is dit geen algemeene regel.”

„U hebt geen spijt, als u achterom kijkt?”

„Heelemaal niet. Ik zou, indien mogelijk, mijn leven net zoo nog eens willen overdoen. Ik voelde, dat het geen vak was dat ik had uitgekozen, maar dat God mij die roeping had toevertrouwd.”

„Heeft uw gezondheid het uitgehouden in dat ingespannen leven?”

„Over het algemeen wel, maar aan het eind van de veertien jaren nachtdienst voelde ik toch dat nu de tijd van ophouden voor mij gekomen was.

Nu heb ik mijn pensioen en nu heb ik mijn huisje van een deel van het opgespaarde salaris kunnen bouwen. Ik had het mij als toekomst-droom voorgesteld, en ik heb deze gedachte mogen verwezenlijken. Daar ben ik ongelooflijk dankbaar voor. Ik leef te midden van degenen, die mij het naast staan en God geeft mij nu te mogen genieten van de mooie zonneshijn en van de schoone wereld, die ik zoo lang ontbeerde. Misschien zou ik er niet zoo van genieten, indien ik dezen voortijd niet had gehad. Het is tevens een genot met vele herinneringen je huis te mogen bevolken, ik ben dankbaar te hebben mogen dienen.”

Den volgenden dag zie ik zuster's lichte gedaante weer gebogen over haar werk in den tuin. Ze schoffelt met groote nauwkeurigheid, ze geeft geen pardon aan het onkruid ook, zoo nu en dan staat ze stil en schouwt in de verte als daar hoog in de lucht de bommenwerpers zoemen.

Wat ze denkt, weet ik niet, maar ik verbeeld me, dat ik haar gedachten aldus zou kunnen vertolken: „O God, spaar het lieve, kleine huis, dat Gij in uwe genade mij hebt gegeven, als een stukje geluksland in Uw tegenwoordig zoo donkere wereld.”